

ДЯЧЕНКО В.А.

кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри екологічної психології та соціології, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, м. Чернігів

МУНАСИПОВА-МОТЯШ І.А.

кандидат біологічних наук, доцент, доцент кафедри екологічної психології та соціології, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, м. Чернігів

ДУБІНІНА Д.Е.

викладач кафедри екологічної психології та соціології, Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка, м. Чернігів

ЗАДОВОЛЕНІСТЬ ЖИТТЯМ ТА РІВЕНЬ ПСИХОЛОГІЧНОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

У статті висвітлюються питання взаємозв'язку задоволеності життям та психологічного благополуччя студентської молоді. В ході дослідження з'ясовано, що на задоволеність життям та рівень психологічного благополуччя мають вплив задоволення потреб (фізіологічних, психологічних, вітальних), а також потреб, які мають зв'язок з соціальним контекстом, якістю та умовами життя. Досліджено, що для студентів з високим рівнем задоволеності життям характерним є наближеність рівня життя до ідеального, задоволеність умовами життя і якістю життя. Їм властивий високий рівень самоприйняття й особистісного зростання, життєва перспектива, наявність цілей у житті та вміння брати відповідальність за нього. Студентам з низьким рівнем задоволеністю життям властиво не задоволення загальним рівнем та умовами життя. Характерним є орієнтація на думку інших людей, розмитість цілей та життєвої перспективи, низький контроль в управлінні зовнішнім середовищем.

Ключові слова: *задоволеність життям, психологічне благополуччя, потреби, якість життя, щастя, самоприйняття, особистісне зростання.*

Постановка проблеми. На даному етапі розвитку суспільства активно досліджується категорія задоволеності життям, так як це поняття є суттєвим для розуміння людської природи, щастя, ставлення до життя та людських цінностей. Актуальність проблеми визначається і особливою значимістю досліджуваного поняття, а також запитом зі сторони суспільства, яке обумовлене бажанням кожної людини бути щасливою, необхідністю покращення психічного здоров'я та якості життя сучасної молоді.

Теоретичний аналіз проблеми вивчення феномену задоволеності життям показав доволі широкий спектр його тлумачення. Задоволеність життям, перш за все, пов'язують з такими параметрами, як якість життя, рівнем задоволення потреб (Р. Раян, Е. Десі, А. Маслоу, Ж. П. Вірна), відчуттям щастя (М. Аргайл), суб'єктивним благополуччям (Л. М. Куликов). Рівень задоволеності життям являється інтегральною категорією і залежить від ря-

ду чинників, які знаходяться як у площині зовнішніх, так і внутрішніх детермінант, що ускладнює можливість дослідження даного феномену.

Метою дослідження являється вивчення рівня задоволеності життям та визначення складових психологічного благополуччя, що є визначальними в його становленні у студентської молоді.

Завдання: 1) дослідити рівень задоволеності життям студентської молоді; 2) визначити рівень психологічного благополуччя студентів з різним рівнем задоволеності життям.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Задоволеність – позитивно забарвлена емоція, що супроводжує вдоволення однієї або декількох потреб. Потреба в найзагальнішому вигляді є усвідомленою індивідом необхідністю в певних духовних, матеріальних благах та послугах. Психолог А. Маслоу висловив припущення, що людська поведінка визначається широким спектром потреб, які він розбив на п'ять категорій і розташував їх у визначеній ієрархії. В основі цієї ієрархії лежать найбільш насущні потреби (фізіологічні), а на вершині – більш високі індивідуальні запити (визнання, самовираження). Коли потреби нижчого рівня задоволені хоча б частково, людина починає рухатися до задоволення потреб іншого і не обов'язково наступного рівня ієрархії. Як найвищий рівень розвитку потреб індивіда, досягнення якого можливе за умови задоволення потреб попередніх рівнів, А. Маслоу розглядає потребу самоактуалізації [3]. Ж. П. Вірна, говорячи про задоволеність життям у контексті самоактуалізації особистості, звертає увагу на задоволення потреби в соціальній оцінці й визнанні, адже вона передре потребу самоактуалізації [2]. В теорії самодетермінації Р. Раяна та Е. Десі особистісне благополуччя пов'язане з базовими психологічними потребами, а саме: з потребою в автономії, компетентності й позитивними відносинами з іншими. Таким чином, задоволення психологічних потреб, які напряму мають зв'язок із соціальним контекстом, підвищує рівень психологічного благополуччя та задоволеності життям, у протилежному випадку їх рівень знижується [9, с. 68-78].

Важливим при дослідженні задоволеності життям та благополуччя особистості є відповідність актуальних потреб можливостям їх задоволення. Співвідношення між тим, наскільки людина задовольняє свої потреби і тим, наскільки вона витрачає свої життєві ресурси для задоволення цих потреб, резюмується в тому, як вона відчуває та оцінює рівень її задоволеності своїм життям [8]. Особистість має балансувати між задоволенням власних потреб і потреб суспільства; вона повинна підтримувати рівновагу між внутрішніми механізмами функціонування й умовами середовища, соці-

льно-психологічного простору. Тому переживання задоволеності життям залежить від задоволення потреб, рівня домагань, вимог до себе й очікувань від життя, а також від можливостей реалізації своїх прагнень [7].

Критерієм успішності та задоволеності життям являється і якість життя людини. Під якістю життя розуміють поняття, що включає в себе набір необхідних параметрів і умов життя людей та оцінку задоволеності їх реальним станом [5]. Якість життя має дві сторони: об'єктивну та суб'єктивну. Критерієм об'єктивної оцінки служать потреби й інтереси та міра їх задоволення. З іншого боку, потреби й інтереси людей індивідуальні, тому рівень їх задоволення можуть оцінити тільки самі суб'єкти. Вони не фіксуються будь-якими статистичними величинами, і практично існують лише у свідомості людей і, відповідно, в їх суб'єктивних думках і оцінках [4].

Всесвітня організація охорони здоров'я визначає якість життя як сприйняття людьми свого положення в житті залежно від культурних особливостей і системи цінностей та у зв'язку з їхніми цілями, очікуваннями, стандартами, турботами. ВООЗ пропонує оцінювати якість життя за такими параметрами: фізичним (енергійність, втома, фізичний дискомфорт, сон і відпочинок), психологічним (самооцінка, позитивні емоції, негативні переживання), ступінь незалежності (повсякденна активність, працездатність, залежність від ліків і лікування), життя в суспільстві (соціальні зв'язки, дружні зв'язки, суспільна значущість, професіоналізм), навколишнє середовище (житло, побут, безпека, дозвілля, доступність інформації), екологія (клімат, забрудненість, густо населеність), духовність і особисті переконання. Отже, якість життя полягає у її соціально-психологічній природі, яка виявляється у сприйнятті людиною власного задоволення різними сферами свого життя, його облаштуванням, що пов'язане з рівнем її потреб [2, с. 101]. Задоволеність життям виступає як оцінка усіх умов життя, сформована на основі порівняння індивідуальних домагань та актуальних досягнень [8]. Таким чином, внутрішній комфорт, духовний розвиток і задоволеність якістю життя дозволяють людині відчувати себе щасливою.

Саме стан переживання задоволеності життям в цілому М. Аргайл визначив як щастя, під яким розумів загальну рефлексивну оцінку людиною свого минулого і теперішнього, а також частоту та інтенсивність позитивних емоцій. Значущими для задоволення життям в цілому та для відчуття щастя, по М. Аргайлу, є такі фактори, як наявність значущих соціальних контактів; оцінка соціального стану як задовольняючого, оцінка власного здоров'я як благополучного; стан потрібності значимим людям; оці-

нка матеріального стану як задовільного; можливість проявляти творчість; задоволеність процесом професійної діяльності; бачення власних перспектив; наявність вільного часу для досугу; автономія як здатність діяти, згідно своїм переконанням; особистісне зростання як можливість прогресувати в усіх сферах життя; шлюбний союз [1].

Тому, трактування задоволеності життям із психологічної позиції здійснюється в контексті потреб, прагнень і досягнень, емоційно-оціночного ставлення до себе та інших, «Я-концепції», самоактуалізації, щастя й психологічного (суб'єктивного) благополуччя. Найоптимальнішим варіантом розгляду задоволеності життям особистості є контекст її соціального самопочуття й суб'єктивної оцінки якості життя та здоров'я [2]. Отже, під задоволеністю життям ми розуміємо стан, який характеризується вдовolenням своїх актуальних потреб (вітальних, психологічних, фізичних, соціальних), відповідністю рівня домагань реальним можливостям і вимогам до себе та очікувань від життя.

Запропонована теоретико-методологічна основа дала змогу сформулювати гіпотетичне положення про те, що на рівень задоволеності життям впливають умови та якість самого життя, міра отриманого бажаного від життя, наближення рівня життя до ідеального, можливість контролювати власне життя, наявність цілей та усвідомленості власного життя, особистісне зростання та самоприйняття, соціальне самопочуття, яке проявляється в позитивних відносинах з тими, що оточують та визнанням у соціальному середовищі.

Методика та організація дослідження. Дослідження проводилось серед студентів психолого-педагогічного факультету Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, загалом 111 осіб віком від 18-21 року і включало в себе один діагностичний зріз. Для визначення змістовних особливостей переживання задоволеності життям особистості, а також психологічного благополуччя, нами було запропоновано такий комплекс діагностичних методик: тест «Задоволеність життям» Е.Дінера, Шкали психологічного благополуччя К.Ріфф в адаптації С.В. Карканової.

Результати дослідження. Базовою виступила методика визначення рівня задоволеності життям, за допомогою якої нами було поділено всіх досліджуваних на три групи: група 1 – студенти з високим рівнем вираження індексу задоволеності життям (n=38); група 2 – студенти із середнім рівнем задоволеності життям (n=40); група 3 – студенти з низьким рівнем задоволеності життям (n=33).

У результаті дослідження для групи 1 характерним є високий рівень задоволеності життям, що свідчить про наближеність рівня життя до ідеального – 86.1%, задоволеність умовами життя і якістю життя – 91.7%, мірою отримання від життя бажаного – 90,7%. Змінити щось у своєму житті характерно для – 38.1% студентів. Таким чином, ми можемо стверджувати, що в групі з високим рівнем задоволеності життям студентів задовольняє якість та умови життя і вони оцінюють його як цілком благополучне.

У групі 2 виявлено, що лише для незначної частини є характерним задоволення умовами життя – 15.5%, наближеність власного життя до ідеального – 28.3%. Рівень задоволеності життям та міра отримання бажаного становить по – 41.3%. Бажання змін у своєму житті прагне – 23.9% респондентів. Можемо стверджувати, що студенти усвідомлюють міру невідповідності отриманого від життя і прагнуть до його зміни. В загальному задоволеність життя визначають як посередню.

Для групи 3 характерним є відсутність тверджень про наближеність їх життя до ідеального, повністю не задоволені умовами та загальним рівнем життя. Натомість не погоджуються з тим, що їх життя наближається до ідеального – 89.3%, не задоволені умовами життя – 53.9 %, незадоволені загальним рівнем життя – 48.8%. Характерним являється збільшення кількості студентів – 80.6%, які прагнуть до змін у своєму житті. Таким чином, рівень задоволеності умовами та якістю життя є незадовільним.

На наступному етапі дослідження ми визначали психологічне благополуччя студентів з різним рівнем задоволеності життям та проаналізували ставлення до себе та до свого життя за такими параметрами: позитивні відносини з тими, що оточують, автономія, управління середовищем, особистісне зростання, цілі в житті, самоприйняття. Розподіл даних по групах психологічного благополуччя представлено на рис. 1.

Для групи 1 (високий рівень задоволеності життям) найвищі показники виявлено за такими шкалами, як особистісне зростання – 80.17%. Характерним являється відстежування власного особистісного зростання і відчуття самоудосконалення з перебігом часу, реалізація свого потенціалу. Зріла особистість відрізняється свободою від забобонів та стереотипів, здатністю до адекватного, повного і диференційованого сприймання навколишньої дійсності. На другому місці за значимістю цілі у житті – 75.61%, що свідчить про наявність цілей та відчуття, що сьогодні і минуле осмислені, є перспективи на майбутнє. Третьюю за значимістю є категорія само

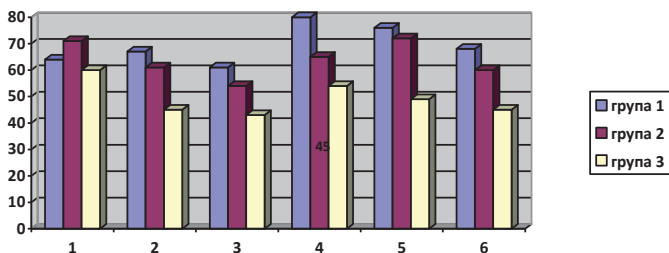


Рис. 1 1.Позитивні відносини з тими, що оточують. 2. Автономія. 3. Управління середовищем. 4. Особистісне зростання. 5. Цілі у житті. 6. Самоприйняття.

прийняття – 68.61%. Характерним є підтримка позитивного ставлення до себе, це означає визнання себе і безумовну любов до себе такого, який я є, ставлення, як до особистості гідної поваги, здатної до самостійного вибору, віру в себе і свої можливості.

Для групи 2 (середній рівень задоволеності життям) найвищі показники виявлено за такими шкалами: цілі у житті – 72.4%, позитивні відносини з тими, що оточують – 70.25%, наявність близьких приємних довірчих відносин, з тими що оточують, бажання проявляти турботу про інших людей, здатність до емпатії, любові, близькості.

Для групи 3 (низький рівень задоволеності життям) найвищі показники виявлено за шкалою позитивні відносини з тими, що оточують – 60.24% та шкалою – цілі в житті 58%. За іншими шкалами показники на рівні нижче середніх. За шкалою автономія – 45 % характерним для них є орієнтація на думку інших людей при ухваленні важливих рішень, нездатність протистояти соціальному тиску в думках і вчинках. За шкалою управління середовищем – 43.12%, що свідчить про розмитість цілей в житті, відсутність відчуття осмисленості сьогодення та минулого.

Для виявлення статистично значущих відмінностей у групах нами використовувався t-критерій Ст'юдента для незалежних вибірок, який базується на оцінці загальних частин двох статистичних сукупностей, тобто включає в себе «вимірювання» різниці середніх значень і мір їх розташування. В результаті порівняння групи 1 та групи 2 статистично значимих відмінностей не виявлено. При порівнянні групи 1 та групи 3 виявлено статистично значимі відмінності за шкалою «позитивні відносини з тими, що оточують» ($t = -3.217$ при $p \leq 0.05$). В інтерперсональному напрямку особистісне зростання проявляється, перш за все, в динаміці ставлення до інших людей. Наявність довірливих відносин з тими, що оточують, бажан-

ня проявляти турботу про інших, готовність вступати в міжособистісний контакт на основі глибокого і тонкого розуміння та співпереживання і емпатії характерним є для зрілих особистостей, що властиво студентам з високим рівнем задоволеності життям. А також виявлено статистично значимі відмінності за шкалою загальний рівень психологічного благополуччя ($t = -4,772$ при $p \leq 0.05$), що свідчить про те, що загальний рівень психологічного благополуччя статистично значимо вищий в групі з високим рівнем задоволеності життям. Для групи 1 характерним є висока особистісна зрілість, наявність цілей в житті як на сьогоднішній день, так і на дальні перспективи, незалежність в оцінках і судженнях від оточуючих, високий рівень самоприйняття, що дає відчуття психологічного благополуччя.

При порівнянні групи 2 та групи 3 виявлено статистично значимі відмінності за шкалою «управління середовищем» ($t = 3.030$ при $p \leq 0.05$). У взаєминах з самим собою це означає, насамперед, відповідальність за здійснення свого життя, усвідомлення і прийняття своєї свободи.

Отримані результати виступили підставою щодо подальшого аналізу отриманих даних. Відповідно до зафіксованих результатів у кожній досліджуваній групі було проведено кореляційний аналіз.

У першій групі виявлено прямі кореляційні зв'язки між шкалами задоволеність умовами життям та управління середовищем ($r = 0.465$ при $p \leq 0.05$) та наближеністю життя до ідеалу та управлінням середовищем ($r = 0.382$ при $p \leq 0.05$). Обернені кореляційні зв'язки між шкалами задоволеність життям та позитивними відносинами з тими, що оточують ($r = -0.352$ при $p \leq 0.05$), наближеність життя до ідеалу та позитивними відносинами з тими, що оточують ($r = -0.436$ при $p \leq 0.05$), загальним рівнем задоволеності життям та позитивними відносинами з тими, що оточують ($r = -0.347$ при $p \leq 0.05$). Контроль над середовищем, здатність ефективно використовувати різні життєві обставини, уміння самому обирати і створювати умови, які задовольняють особистісні потреби та цінності чинить свій вплив на відчуття задоволеності умовами життя та наближення якості життя до ідеального. Відповідно, чим вищий рівень задоволеності внаслідок контролю над середовищем, тим менш значимими являються в цьому аспекті позитивні відносини з тими, що оточують. Наявність близьких, приємних довірчих відносин та бажання проявляти турботу не є визначальним для відчуття задоволеності життям сучасної молоді.

Для другої групи (середній рівень задоволеності життям) виявлено прямий кореляційний зв'язок між бажанням змінити своє життя та цілями в житті ($r = 0.313$ при $p \leq 0.05$). Розуміння того, що на певному етапі спосте-

рігається незадоволеність деякими складовими свого життя, сприяє формуванню нових цілей та напрямків у досягненні бажаного результату. Прагнення змінити своє життя породжує формування нових цілей та напрямків руху в пошуках отримання бажаного.

Для третьої групи (низький рівень задоволеності життям) встановлено прямі кореляційні зв'язки за шкалою загальна оцінка рівня життя та автономія ($r = 0.459$ при $p \leq 0.05$). Обернені кореляційні зв'язки між шкалами задоволеність життям та позитивними відносинами з тими, що оточують ($r = -0.476$ при $p \leq 0.05$), міра відображення бажаних змін та автономією ($r = -0.459$ при $p \leq 0.05$), наближеність до ідеалу та управління середовищем ($r = -0.517$ при $p \leq 0.01$). Бажання змін у своєму житті породжує прагнення до незалежності та здатності протистояти соціальному тискові в своїх думках та вчинках. Прагнення до бажаних змін у житті позначається на мірі автономії, що проявляється залежністю та стурбованістю щодо оцінок інших та орієнтація на їх думку. Зростання рівня задоволеності життям породжує зменшення цінності позитивних взаємовідносин, з оточуючими людьми. Зміна власного життя в напрямку ідеального для себе позбавляє контролю над власним життям і відчуття безсилля в управлінні навколишнім середовищем.

Отримані результати дають змогу зробити **висновки** щодо певних закономірностей формування переживання задоволеності життям і психологічним благополуччям сучасної молоді. Задоволеність життям це – стан, який характеризується вдоволенням своїх актуальних потреб (вітальних, психологічних, фізичних), відповідність рівня домагань реальним можливостям і вимог до себе та очікувань від життя.

Для студентів з високим рівнем задоволеності життям характерним є особистісне зростання, вмінням реалізовувати власний потенціал та досягати поставлених цілей, високий рівень самоприйняття. Наявність близьких, приємних довірчих відносин та бажання проявляти турботу не є визначальним для відчуття задоволеності життям сучасної молоді. Середній рівень задоволеності життям пов'язаний з перспективою, яку вони вбачають у майбутньому, з формуванням цілей та планів, а також бажанням змінити своє життя, що дає можливість жити планами на перспективу і бажанням досягнути кращого.

Студенти з низьким рівнем задоволеності життям орієнтуються більше не на власні досягнення та бажання змін в майбутньому, а на позитивні взаємовідносини з тими, що оточують. Залежність від думки оточуючих та нездаєтність протистояти соціальному тискові породжують неможливість впливати на перебіг власного життя та досягати поставлених цілей.

Перспектива подальших досліджень закладається в визначенні вікових детермінант психологічного благополуччя.

Список використаних джерел

1. Аргайл М. Психология счастья / М. Аргайл; пер. с англ. А. Лисицына. – СПб.: Питер, 2003. – 271 с.
2. Вірна Ж.П. Адаптаційний профіль задоволеності життям особистості /Ж.П.Вірна // Проблеми сучасної психології. – 2013. – №2. – С.20-25.
3. Маслоу А. Психология бытия / А. Маслоу. – М.: Вести, 1997. – 168с.
4. Мукашевич М., Корпач К. Концептуальні підходи вивчення феномену якості життя та його оцінки / М. Мушкевич, К.Корпач // Український науковий журнал Освіта регіону. – 2011. – № 3.
5. Смолева Е.О, Морев М.В. Удовлетворенность жизнью и уровень счастья: взгляд социолога / под науч. рук. д.э.н. А. А. Шабуновой. – Вологда: ИСЭРТ РАН, 2016. – 164 с.
6. Скрипаченко Т.В. Психологічний аналіз феномену задоволеності життям /Т. В. Скрипаченко // Проблеми сучасної психології: [зб. наук. праць]. – 2016. – № 2 (10).
7. Шамионов Р.М. Психология субъективного благополучия (к разработке интегративной концепции) / Р.М. Шамионов. – Саратов: Саратовский государственный университет, 2003. – 15 с.
8. George L. K. Subjective Well-Being: Conceptual and Methodological Issues // Annual Review of Gerontology and Geriatrics. – 1981. - № 2. – R. 345–382
9. Ryan R. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being / R. Ryan, E. Deci // American Psychology. – 2000. – Vol. 55 (1). – P. 68–78.

Транслітераційний переклад списку використаних джерел

1. Argajl M. Psihologija schast'ja / M. Argajl; per. s angl. A. Lisicyna. – SPb.: Piter, 2003. – 271 s.
2. Virna Zh.P. Adaptacijnij profil' zadovolnosti zhittjam osobistosti /Zh.P.Virna // Problemi suchasnoї psihologii. – 2013. – №2. – S.20-25.
3. Maslou A. Psihologija bytija / A. Maslou. – M.: Vesti, 1997. – 168s.
4. Mukashevich M., Korpach K. Konceptual'ni pidhodi vivchennja fenomenu jakosti zhittja ta jogo ocinki / M. Mushkevich, K.Korpach // Ukraїns'kij naukovij zhurnal Osvita regionu. – 2011. – № 3.
5. Smoleva E.O, Morev M.V. Udovletvorennost' zhizn'ju i uroven' schast'ja: vzgljad sociologa / pod nauch. ruk. d.je.n. A. A. Shabunovoj. – Vologda: ISJeRT RAN, 2016. – 164 s.
6. Skripachenko T.V. Psihologichnij analiz fenomenu zadovolnosti zhittjam /T. V. Skripachenko // Problemi suchasnoї psihologii: [zb. nauk. prac']. – 2016. – № 2 (10).
7. Shamionov R.M. Psihologija sub'ektivnogo blagopoluchija (k razrabotke integrativnoj koncepcii) / R.M. Shamionov. – Saratov: Saratovskij gosudarstvennyj universitet, 2003. – 15 s.
8. George L. K. Subjective Well-Being: Conceptual and Methodological Issues // Annual Review of Gerontology and Geriatrics. – 1981. - № 2. – R. 345–382
9. Ryan R. Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being / R. Ryan, E. Deci // American Psychology. – 2000. – Vol. 55 (1). – P. 68–78.

Дяченко Виктория Анатольевна, Мунасыпова-Мотяш Ирина Анатольевна, Дубинина Диана Эмильевна. Удовлетворенность жизнью и уровень психологического благополучия студенческой молодежи

В статье освещаются вопросы взаимосвязи удовлетворенности жизнью и психологического благополучия студенческой молодежи. В ходе исследования установлено, что на удовлетворенность жизнью и уровень психологического благополучия влияют удовлетворение потребностей (физиологических, психологических, витальных), а также потребностей, которые имеют связь с социальным контекстом, качеством и условиями жизни. Доказано, что для студентов с высоким уровнем удовлетворенности жизнью характерно близость уровня жизни к идеальному, удовлетворенность условиями жизни и качеством жизни. Им свойственен высокий уровень самопринятия и личностного роста, жизненная перспектива, наличие целей в жизни и умение брать ответственность за него. Студентам с низким уровнем удовлетворенностью жизнью свойственно не удовлетворение общим уровнем и условиями жизни. Характерным является ориентация на мнение других людей, размытость целей и жизненной перспективы, низкий контроль в управлении внешней средой.

Ключевые слова: *удовлетворенность жизнью, психологическое благополучие, потребности, качество жизни, счастье, самопринятие, личностный рост.*

Dyachenko Viktoriya, Munasyпова-Motyash Irina, Dubinina Diana. Satisfaction with life and level of psychological well-being of modern youth

In article questions of interrelation of satisfaction with life and psychological well-being of student's youth are taken up. During the research it is established that the satisfaction with life and level of psychological well-being are influenced by satisfaction of requirements (physiological, psychological, vital) and also requirements which have connection with a social context, quality and living conditions. In particular, such parameters we understand as quality of life: physical (fatigue, physical discomfort, dream); psychological (positive emotions, negative) independence degree (daily activity, working capacity); life in society (social communications, social significance); environment (housing, availability of information, safety) ecology (climate, pollution) spirituality and personal beliefs.

It is proved that proximity of the standard of living to ideal, satisfaction with living conditions and quality of life, degree of received from life are characteristic for students with the high level of satisfaction with life. High level of self-acceptance and personal growth, vital prospect, existence of the purposes in life and ability to take responsibility for the life are peculiar to them. Students with a low level of satisfaction with life are not satisfied with the conditions and the general standard of living, orientation to the opinion of other people, blurred goals and life prospects, low control in the management of the external environment. The average level of satisfaction with life is connected with the perspective that students see in the future, with the formation of goals and plans, as well as the desire to change their lives, which allows them to live up to their plans for the future and desire to achieve better results.

Keywords: *satisfaction with life, psychological well-being, requirements, quality of life, happiness, self-acceptance, personal growth, social well-being.*